

Kiadóhivatal:

Bezerédj István-utca 5. szám.
Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

Hirdetések

legjutányosabb számítással, díj-
szabás szerint.

Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:

Bezerédj István-utca 5. szám.
Ide küldendők a lapot ér-
deklő összes közlemények.

Előfizetés:

egész évre 10 kor., félévre 5 kor
negyedévre 2 kor. 50 fill.

Néptanítóknak,

ha az előfizetést egész évre előre
beküldik, 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENYESZTESI FELÜGYELŐSEG HIVATALOS LAPJA.

Belmunkatárs: JANOSITS KÁROLY.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: BODNÁR ISTVÁN.

Egyes szám ára 20 fillér.

Munkások részesedése a nagy tőke áldásában.

A nagy tőke s a nyers izomerő, a munkás örökös harcban állanak egymással. A harc régi keletű s tart a világ végéig. A sok évezredes piramisokat összehordó rab-szolga azonban még talán boldogabb volt, mint a mai kor munkása, a bányák, kohók, műhelyek szurtos népe. Izmos, hatalmas teste birta az ütést, alacsony lelke, állatias korlátoltságában talán nem is igen érezte a korbács szegecses végének vipera-csipését, a nagy városok nyomor-tanyáján, alkoholos lehelet között fogant modern munkást azonban érzékenyebb lélekkel verte meg a sors, a korszellem; a dac, elkese-redés mérge van bele oltva, az öntudat ere-jének hatalom-érzete dagasztja keblét, ez tüzei ellenállásra, a kalapács, pöröly idő-szakonkénti letételére. S minél műveltebb, gazdagabb valamely nemzet, annál elkese-redettebb az osztály vagy mondjuk érdek-harc, mert annál kirívóbb a tömegnyomor, annál leketlázítóbb a milliók egyért el-vének naponkénti érvényesülése. Forr, izzik az egész világ, a szociális olajcsepp való-ságos tengerré dagadt s oly örült kerin-gessel forog tőle a világ kereke, hogy megrettenve kellene gondolni reá, hogy vaj-jon mi is lesz az örült rohanás vége, ha a tapasztalás, a fejlett modern orvosi tudomá-ny be nem bizonyította volna, hogy a bajnak orvossága magában a — *bajban*

van. A himlőt, a lépfenét vagy mondjuk a veszettséget is e bajok mérgével gyógyít-juk, a szociális betegségeket, kórostünete-ket is magával, az ezekből kivont hatékony anyaggal kell meggyógyítani. Hatalmas ha-ladás van ezen a téren is. Halomszámra születnek a munkásjóléti törvények, intéz-mények, de a leáldozottnak hitt francia gloire itt is megnyithatja a világ szemét.

A mint olvassuk: a francia kormány megbízásából Briand miniszter törvényjavasla-tot dolgozott ki, amely szerint a jövőben Francia-országban keletkező új ipari részvénytársasá-goknak két fajta részvényeken kell alapulniok. Tőkerészvényeken és munkarészvényeken. Az alapev az, hogy minden munkásnak legyen egy munkarészvénye és napibérének arányában részesedjék az a tiszta üzleti haszonban és le-gyen helyük és szavazatuk az igazgatóság ülé-sein is. Ezáltal a munkás érdektársa lesz a tő-késnek és nem napszámosa és a vállalat sike-renek önkéntes közreműködője. A munkás és munkaadó érdekének ilyen módon való egy-győltovastása biztosítja a vállalat céljának és érdekének az emberek között lehetséges legna-gyobb együttműködését. Briand módszerének előnyei vannak a részvényes és a munkás né-zőpontjából egyaránt. A részvényesek egyenes érdeke, hogy az igazgatóság ülésein tapasztalt, jártas és érdekelt szakemberek résztvegyenek. Azáltal, hogy a munkás részesedik az üzleti haszonban, önként törekedni fog arra, hogy az üzem minél eredményesebb legyen. Az üzletve-zetésben való részvétel útján pedig alkalma lesz megismerni annak nehezségeit és óvakodni fog indokolatlan módon megakadályozni a vál-lalat sikerét. Ez előnyök mellett a munkás szá-mára meghozza ama változásokat, melyekért a munkásság egy évszázad óta harcot vív. Szoci-ális helyzetét teljesen átalakítja. Mivel nyere-

ség osztalékát napibérének arányában kapja, ez pedig használhatóságától függ, lelkiismerete-sen fog dolgozni. Különösen kedvező morális hatással lesz az a körülmény, hogy a munkás találmánya nem irigységet fog kelteni, hanem közbecsülést fog számára szerezni, mivel a vállalat eredményeiben a munkástársak is ré-szesednek.

Mindez új perspektívát tár szemünk elé a jövő ipari életének fejlődésére s a mun-kásosztály egészen új alapon való szociális berendezkedésére nézve.

Mi ennyire még nem jutottunk. Tudunk ugyan már egyes vállalatokat, amelyek még a francia példa előtt keresztülvitték a munkások üzleti részesedését s amikor a nemzetközi szociálistudomány erőszakos uton ke-reste a maga vélt igazát, az említett vál-lalathoz az érdek láncával odakapcsolt mun-kás-elem fényesen ellentállt minden hang-zatos csábításnak és mintegy testével vé-delmezte munkaadóját — vagyis ez esetben — *érdektársát*.

Ez az új módszer tehát mindenesetre be fog válni s mivel törvényhozásilag előbb *idegenben* alkalmazzák, bizonyára minálunk is nemsokára beszélni fognak róla.

Addig azonban még sok a tenni való. Első sorban azonban a munkás-népen a sor. Az állam eddigi szociális törvényei s a most készülők is a lehető legjobb indulat-tal vannak a dolgozók érdekei iránt, sajnos azonban, ezt a jóindulatot — tiszte-let a kivételnek — nem igen tapasztalhat-juk a munkás-osztály zöme részéről.

Kivált a fejlettebb gyárvárosok tárnak

Ithon . . .

*Itt szent a csend. Forrongó küzködés,
Te világlárma nyugalomra térsz-e?
Elszenderültsz tán nyomasztó éjszakák
Lélekdermesztő, sápadt lidérce?*

*Itt nincs uralmad. Ez nem a te hazd:
Búrjázó bűnök tartott mezeje
Ez, ahol pusztul minden, ami rossz,
S csak jónak van, de gyarlónak nincs helye.*

*S a mint az erkölcs tiszta homlokára
Magasztos szende dicsfény ráborul:
Az éjszakának sorvasztó lidérce
Bujva, megtörtén, lopva elvonul.*

*Nyugszik minden. Az élet elpihen.
De im a csendet szélvész járja át,
A természettel szörnyű csatára kél
A lidérce . . . Hallom haldokló jaját . . .*

Duzs Sámuel.

Előadás az esperanto nyelvről

Folyó hó 15-én, csütörtökön, délután 5 órákor tartotta meg *Medgyesi János*, a Magyar Esperantisták Társaságának titkára azt az előadást az esperanto nyelvről, melyre la-punk múlt heti száma a közönség figyelmét felhívta volt.

Bizony-bizony Szekszárd városa, mely négy éven át volt az itt szerkesztett esperanto világ-lap révén az esperanto világ középpontja, több érdeklődést tanusíthatott volna az előadás iránt. Alig ment 25-re a hallgatók száma. De ez a kis közönség figyelemmel, igazi érdeklő-

déssel hallgatta a budapesti tanár lelkes fejte-getéseit, amikor a nemzetközi érintkezés szük-ségességét s annak lehetőségét bizonyította. Miután a nemzetközi nyelv letesülhetésének el-meleti és gyakorlati akadályait cáfoltatta, áttért annak bizonyítására, hogy a nemzetközi nyelv csakis műnyelv lehet s hogy erre egyik nemzet nyelve sem alkalmas, sem a kihalt nyelvek (la-tin, görög), mert ezek igen nehezek, tökéletes megtanulásuk éveket rabol el, vagy nemzetközi nyelvve tételük, nemzetiségi féltékenykedést, elégedetlenséget támasztana. Ezután áttért a műnyelvvél való hosszas kísérletezések törté-netére s végül kifejtette, hogy miért bizik az esperanto (remélő) nyelv jövőjében, fenmaradá-sában s elterjedésében, mely immár 22 éves multa tekinthet vissza, amennyiben megalko-tója, *Zamenhof Lajos* dr. varsói orosz orvos 1887-ben adta ki első nyelvtárát. Az előadás végén az esperanto nyelv elterjedt voltának bi-zonyítására egész halmaz folyóiratot s képes levelezőlapot mutatott be az előadó s ismertette a múlt évi drezdai esperanto kongresszus ese-ményeit.

Nem célunk ez alkalommal s e helyen an-nak bfrálgatásába bocsátkozni, hogy mint min-den emberi alkotás, ez a műnyelv is mennyi-ben viseli magán a tökéletlenség bélyegét, vagy mennyiben tökéletesebb boldogult elődeinél s hogy az egységes világnyelv eszméje megvaló-sítható-e, vagy csak szép álma lesz-e örökké az emberiségnek. Mindez terjedelmesebb szak-lapokba illő, hosszas fejtegetésekre vezetne. Megelégszünk a hű krónikás tárgyvilágosságá-val, annál is inkább, mert az esperanto nyelvvel kapcsolatban városunkban most megindult mozgalmat eszünk ágában sincs csirájában el-fojtani. Sőt ellenkezőleg! Arra hívjuk fel olva-sóink figyelmét, hogyha még álom volna is a

nemzetközi nyelv eszméje, az oly gyönyörűsé-ges, oly fenséges álom, mely, hacsak felig való-sul is, megérdemli, hogy érte küzdjünk, dol-gozzunk erőnktől telhetőleg. (Aztán melyik fen-séges eszme nem álom s ábránd e földi élet-ben?)

Gondoljunk csak arra az eshetőségre, hogy a termelő gazda, az iparos, a kereskedő anyanyelvén kívül csak ez egyetlen világnyelvet tanulva meg, a világ minden részével köz-vetlen üzleti összeköttetésbe léphet! A tudós ma életének legnagyobb s legszebb részét nyelv-el tanulására kénytelen elfecsérelni csupán csak azért, hogy a szakjába vágó dolgokat, műveket megismerhesse; de mire így a tovább-építéshez a téglát véres-verejétkkel összehor-dotta, összeroskad, vagy legalább is kimerül, úgy hogy a legtöbb művét eszme — csira alak-jában magával kénytelen a sírjába vinni. A másik tudós ismét kezdheti aztán elől a téglá-hordáson. Ha minden ember csak az anyanyel-vét tanulná meg az iskolában, de azt aztán tökéletesen s ezen kívül még csak a könnyen elsajátítható nemzetközi nyelvet, nem kellene az embereknek jóformán egész életüket a nyelv-ek tanulására fecsérelniök. Így mindenki kora ifjúságától kezdve az alkotó, produktív mun-kának szentelhetné életét. Mennyit nyerne ezzel az emberiség!

Korunk legkiválóbb gondolkodója, az an-gol Spencer Herbert főművének egyik helyén ezt mondja: Minél több a receptív munkája egy embernek, annál kevesebb a produktív munkája. Súlyosabb igazságot aligha ejtett még ki ember a száján s nem akarjuk megérteni. Mit jelent ez a jelen esetre s általában a nem-zetekre is alkalmazva? Nézzünk körül a világ-ban. A nagy nemzetek; első sorban az angol, a francia s a német saját nyelvén kívül leg-

e tekintetben élénkbe elsomorító képet. Valami izzó gyűlölet, kimagyarázhatlan elkeseredés üli meg a sziveket s talán a sok ferde tanítás áldatlan eredménye az, hogy bármi üdvös dolog történjék is, akár az állam, akár egyesek részéről a munkás-nép javára, azt majdnem minden esetben burzsoa-tempónak, kizsákmányolásra irányuló merényletnek tüntetik fel és hirdetik.

Az ily elvek pedig nem egymáshoz közeledését, de egymástól való eltávolodását jelentik azoknak, akiket közös érdekeik a békes együttműködésre utalnak. Nem kellene tehát elfelejteni egyik részen sem, hogy sohasem lesz itt sem megelégedett munkás, sem megelégedett munkaadó, míg közös érdekeik tudatának magaslatáig fel nem emelkednek s hogy a hosszas huzavona nemcsak a ő együttes boldogulásuknak van kárára, de gátolja kívánatos megszületését a fejlettebb magyar gyár- és kézműiparnak is.

Béke, egyetértés, ez legyen tehát a jelszó. Munkásainknak legelső sorban is tartózkodniuk kell a szélsőségtől, kevesebbet törödni a hangzatos politika félrevezető jelszavával, különösen felhagyni a külföldi iparhoz viszonyított túlzott követelésekkel, így megtörténhetik a közös érdektársak egymáshoz közeledése, sőt egymással való barátságos találkozása s mint a fejlett iparu francia földön tervezik, nálunk is elkövetkezhetik s el is fog következni az a boldog időszak, amikor a munkás a vállalat előnyében való részesedése folytán nem ellensége, nem napszámosa, de érdektársa lesz a most annyira gyűlölt tőkének.

S ez lesz az ipari világ megújulása, vagy tán igazi megszületése. **B.**

— Hátralékos előfizetőinket felkérjük előfizetési díjaik mielőbbi szives beküldésére.

A kiadóhivatal.

feljebb a latin s a görög nyelvvel foglalkozik, aztán minden idejét az alkotásnak szenteli. Vezetnek is minden téren. Ezzel szemben mit látnak idehaza? A mi gyermekünk még saját anyanyelvét sem tanulta meg tökéletesen s már keressük mellé a német nevelőnőt, aztán jön a francia, sőt néha az angol is. E négy nyelvet még kettővel megszaportítja a gimnáziumi: a latinnal s a göröggel. Ha olyan szerencsétlen az illető agyonművelt, hogy nemzetiségi vidékre kerül, ott még vagy valamely szláv, vagy az oláh nyelvet is elsajátíthatja hetediknek. Így már aztán művelt ember! Így nevelünk mi kintünö vigéceket! Mert nem ilyenekből válnak ám a Spencer Herbertek, az Edisonok, az Ibsenek, a Goethék s az egész emberiség többi jólétevé fátylavívői, akikből egy többet ér, mint egy millió bármily sok nyelvet beszélő vigéc.

Mi, magyarok, kimerülünk már a nyelvtanulásban, az alkotó munkára nem marad időnk, pedig az alkotásra kevés nemzetben van annyi képesség, annyi erő, mint bennünk. A nyelv csak a nyelvész szemében lehet cél, másnak mindenkinek csak eszköz! Ezt meg kell tanulnunk már végre-valahára! Alkotnunk kell minden téren nagyot, maradandót, ha nem akarunk végkép elmerülni az ismeretlenség oceanjában. Bármennyi nyelvet beszélünk is, ezzel még nem vesszük előbbre egy lépéssel sem az emberiség haladásának zászlaját.

Ha van nemzet a világon, akinek érdekében áll, hogy a nemzetközi nyelv gyönyörű álma valóra váljék, az első sorban a magyar! Ebben a biztos tudatban csatlakozzunk a magasztos eszme zászlaja alá!

Aki a »Magyar Esperantisták Társaságának« szekszárdi csoportjába be akar lépni, szándékát *Bajó* János várm. árvaszéki ülnök urnak jelentse, aki kellő tájékoztatással szívesen szolgál. Magyar esperanto nyelvtanok kaphatók Krammer Vilmos könyvkereskedésében. (5 fillértől 3 koronáig terjed az áruk különféle kiadásokban.)

A csendőrlaktanya.

Tűrhetetlen lakásviszonyaink között szinte csodaszámba megy, hogy a városi rendészeti teendőknek a csendőrség által való ellátása folytán, Szekszárdon elhelyezett nagyobb számú csendőrség részére ezideig is többé-bevéssé megfelelő férő helyiség biztosítható volt. Az együttes elszállásolásra azonban egyedül csak a jelenlegi lakás áll rendelkezésre, ez is csak részben, mert úgy a tiszték, mint a nős altisztek a laktanyán kívül kénytelenek lakni s így, ha a lakás tulajdonosa felmond vagy teljesíthetetlen követelésekkel lép fel, az elé a kényszerhelyzet elé van a belügyminiszterium állítva, hogy a csendőrséget Szekszárdon feloszlassa.

A dolgok ilyen állásában a város, melyre nézve ennek az eshetőségnek a bekövetkezése nem lehet közömbös, tárgyalásokat folytatott a csendőrküldési parancsnoksággal, illetve ennek utján a m. kir. belügyminiszterrel, a város által emelendő csendőrlaktanya építése iránt. Ezeknek a tárgyalásoknak eredményeként terjesztette elő városunk agilis polgármestere a képviselőtestület június 19-iki gyűlésén a laktanya építésére vonatkozó javaslatot és az épület tervét és költségvetését.

A tanács javaslata szerint a laktanya a Wosinszky Mór-utcai u. n. Augusz-kertre épülne, úgy hogy a Wosinszky-utcára nézve az emeletes főépület, a Múzeum-utcára pedig két 2—2 altiszti lakást magában foglaló földszintes épület.

A dupla főépület földszintjének utcai részét 2 órs-iroda és 8 legénységi szoba, udvari részét az iskola és étkező-terem, 2 pihenő szoba, 2 fogda, konyha, éléskamra és lepcsőház foglalja el, emeletén lenne elhelyezve a szárnyparancsnok 4 és a szakaszparancsnok 3 szobás lakása (mellékhelyiségekkel), a szárny- és szakaszparancsnok, úgy segéd munkások irodája, hadapród szoba, nőtlen altisztek szobája és a kézi-sajtó helyisége.

Az altiszti lakásul szolgáló Múzeum-utcai földszintes épületek mindegyikében 2 szoba, előszoba, konyha és éléskamrából álló két lakás van tervezve.

A Haja Béla szekszárdi építész által készített terv kivitele a költségvetés szerint 104.860 koronában van előirányozva, amihez járul még a teleknek körülbelül 9000 koronát kitevő vételára s így az összes befektetés mintegy 114.000 koronát tenne ki.

A képviselőtestület, amint tudva van, az építést attól a feltételtől függőleg határozta el, ha a csendőrség a város által befektetett összeg 7%-át évi haszonbérül megfizeti és 25 éves szerződést köt és ha a teleknek, mely jelenleg a br. Augusz-árvaház alap. tulajdonát képezi, megvétele a vallás- és közoktatásügyi miniszter megengedi.

Az építés esetén tehát városunk egy szép épületet nyerne, melynek ára bizonyos idő alatt az épület jövedelméből nyerne fedezetet s így a város polgáira megterhelhetetlenné nem jarna, sőt az építési költségek befizetése után jövedelmező vagyonná válnék, ezenkívül pedig létesítése szociális tekintetben is fontossággal bír, amennyiben a fenálló már-már tűrhetetlen lakásviszonyokat kedvezően befolyásolná, minthogy a csendőrtisztek, nős altisztek és a csendőrlégénység által jelenleg lakott helyiségek a lakást keresők részére felszabadulnának.

Mindezeknél az okoknál fogva a város lakossága örömmel várja az építés kérdésének kedvező eldöntését, amely hisszük, nem kérik soká.

Hajszja a „Közérdek“ ellen.

Másnak igazán nem nevezhetjük azt a harmarjában nem is kvalifikálható sajtóügyi eljárást, amelyet a sajtófelügyelettel megbízott pécsi kir. ügyész ur folytatott le a szekszárdi kir. ügyészség bevonásával lapunk kiadóhivatala, illetve 5 olyan köztisztviselőben álló személyiség ellen, akiknek a Közérdek kiadásához talán éppenséggel csak annyi közük volt és van, mint amennyi köze lehet a vádat emelő sajtóügyi kir. ügyész urnak a török szultán detronizálásakor bünbakul előrántottak poréhez.

Nem adjuk a martir szerepét, de azoknak, akiknek van némi etikai érzékük a szabadsajtó működése s általában a gondolat szabad hirdethetésének szent joga iránt, most már, amikor nem prejudikálhatunk az illetékes bíróságok független ítélkezésének — amelyet mi mindenkor

elfogulatlanak, hozzáférhetlenné ismertünk, és annak hirdetésünk ma is — mintegy kötelességünk leplezetlen őszinteségében elmondani ennek a hónapokon át tartott meghurcoltatásnak hiteles történetét.

Az elmúlt évben e lap szerkesztője és kiadóhivatala közvetlenül külön-külön felhívást kapott dr. *Sárospataky* József pécsi kir. ügyész urtól, amelyben mindketten felhívtak, hogy a mennyiben a lap az 1848. XVIII. törvényezikk értelmében nem volna bejelentve, azt 3 hónapon belül, a jogkövetkezmények terhe alatt jelentésük be. Ha azonban a bejelentés megtörtént volna, a *felhívás természetesen tárgyaltan*.

A lap az időbeli kiadója, az akkor még fennállott *Báter János cég*, a hozzáintézet megkeresést a szükséges további eljárás végett lapunk szerkesztőjének adta át, felelős szerkesztőnk azonban, támaszkodva arra, hogy a bejelentést a lap megindulásakor, Tolnavármegye *akkori alispánjánál*, — bár arra a Közérdek, mint nem politikai lap egyáltalán kötelezhető sem lett volna — csupa *előrelátásból* már megtette s annak tudomásul vételét vele az alispán *végzésileg közölte is*, az újabb bejelentést mint feleslegest, éppen az ügyészi iratban foglaltakhoz képest teljesen mellőzte.

Mily nagy volt azonban egy szerkesztő, mint a kiadóhivatal csodálkozása, amikor négy hónap elteltével *bűnügyi* kihallgatásra idéztetett a szekszárdi rendőrkapitány által, dacára annak, hogy úgy a szerkesztő, mint a kiadóhivatal teljes jóhiszemősége mellett szolgáltatott bizonyosságot Tolnavármegye alispánjának ama, *utólagos* helyreigazító átirata is, amelyben rektifikálva előbbi téves értesítését — a bejelentésnek évekkel előbb végbement, tényleges megtörtént hivatalosan is elismerte. Azt hihetné mindenki, hogy ezzel az ügy a maga természetes rendje szerint teljesen befejezést nyert, pedig dehogy, a pécsi kir. ügyész ur most megabba kapaszkodott bele, hogy a szerkesztő által annak idején tett bejelentés *hiányos*, mivel abban a lapot előállító *nyomda* megnevezve nincs s így mintegy felülbíralva az alispánnak a bejelentést elfogadó végzését s teljesen figyelmen kívül hagyva azt, hogy az ugynevezett *köteles példányt* nemcsak a szekszárdi kir. ügyészség utján, de teljes *négy éven át, direkt* uton is megkapta, most már nem a szerkesztő, de egyedül csak az *ismeretlen* kiadóhivatal ellen fordult s elrendelte annak kinyomozását. Hát bizony ez nem ment olyan könnyen. Időközben ugyanis a volt kiadó, a Báter János cég megszűnt, illetve beleolvadt a Molnár-féle nyomdai részvénytársaságba, anélkül azonban, hogy az utóbbi cég a Közérdek kiadását átvette volna. A tulajdonképpen való zaklatás aztán itt kezdődik. A Molnár-féle cég igazolta, hogy a lap kiadásához semmi köze, csupán csak a nyomást teljesíti, ennek folytán többre, mint a nyomdai *köteles példányok* beküldésére nem kötelezhető, amit meg is cselekedett; a sajtóügyi pécsi kir. ügyész ur azonban mindezzel be nem érte, hanem, — bár időközben a bejelentést úgy felelős szerkesztőnk, de maga a részvénytársaság is újból megtette s bár — hallomásunk szerint az itteni ügyészség is az ügy teljes elejtése mellett nyilatkozott — ismételtlen megkereste a szekszárdi kir. ügyészséget, hogy a büntető eljárást most már úgy a Báter cég volt tagjai, valamint a Molnár-féle cég 5 igazgatósági tagja ellen is folytatassa le. Erre aztán a szekszárdi kir. ügyészség vezetője, bár eljárása meg nem magyarázható, mert a pécsi kir. ügyész urnak nem alárendeltje, így felsőbb utasításra nem hivatkozhat, sőt hasztalan utal a »kartársi összeköttetésből folyó kötelesség« gyenge mentségére is, a többszöri kihallgatás pelengere után mégis csak vádat emelt a *szabadlábban levő vádlottak* ellen, még pedig a Báter cég ellen a bejelentés elmulasztása, a Molnár-féle részvénytársaság 5 igazgatója ellen pedig ama vétség miatt, hogy a változást, vagyis a lapnak a cégnél való előállítását be nem jelentették.

A vádlottak természetesen védekeztek, így teljesen kimutatták a vád tarthatatlanságát, vagyis először is azt, hogy a Közérdek, mint nem politikai lap bejelentésre nem is kötelezhető, továbbá, hogy a bejelentés különben is megtörtént s annak helyessége a kir. ügyész ur által 5 év elmúltával felül nem bírálható, végül, hogy a nyomda a 48-as sajtótörvény értelmében csakis a nyomdatulajdonos nevével ellátott 2 példány nyomtatvány betérjesztésére kötelezhető.

A kir. törvényszék, a Hazslinszky Géza kir. törvényszéki elnök vezetésével tartott ülésén el is fogadta a védekezést, a vádiratot

visszautasította s az ok nélkül oly kiméltlenül meghurcolt összes vádlottakkal szemben a további eljárást beszüntette.

Az ügy azonban a kir. ügyész ur felfolyamodására a pécsi kir. ítélőtáblához került, amely aztán derekasan kitérkerte a nyakát amaz ügyészi okoskodásnak, amely egy régi belügyminiszteri rendeletre támaszkodva, a törvény világos rendelkezése ellenére a nem politikai lapok bejelentésének kötelező voltát is vitatni próbálta. A táblai ítélet megokolása szerint ugyanis »az már csak nem eshetik terhére senkinek, ha azt nem tudja, hogy a törvény világos szavai és hosszas bírói gyakorlattal szemben — egy újabb gyakorlat, hogy a törvény hiányán segítsen, — más álláspontra fog helyezkedni.«

Szóval a most már jogerős ítéletek nem engedték megkorrigálni, illetve félremagyarázni azt a hatalmas törvényalkotást, amelyen, mint megingathatlan pilléren nyugszik nemcsak magának a sajtónak és a gondolatnak szabadsága, de mondhatni államiságunknak már sokszor konfiskálni akart önállósága és függetlensége is.

Különösen jó lecke ez az ítélet a pécsi kir. ügyész urnak, ki sajtóügyi ellenőrző jogát oly nagy előszeretettel szokta kiterjeszteni még a — névjegyekre és báli meghívókra is . . .

— Ime ezekben elmondtuk az ügy egész történetét. Mint közvetlen érdekeltnek nincs valami sok hozzátennivalónk; mély sajnálattal konstatáljuk azonban, hogy ilyen, hónapokon át tartó zaklatás jogállamnak csufolt országban megtörténhetik s egyúttal szives bocsánatukat kérjük azoknak az ok nélkül meghurcolt, most már »végérvényesen is szabadlábbon levő vádlottaknak«, akik a miattunk történt zaklatást igazí önmegtartóztatással türték s visszatartani tudták jogos felháborodásuknak teljesen indokolt kitörését.

Jegyzők gyűlése.

A simontornyai járási községi jegyzők egyesülete legközelebb tartott közgyűléséről, a nekünk megküldött jegyzőkönyv közreadásával számolunk be.

Jegyzőkönyv.

Felvéve Gyöngyösön, 1909. évi június hó 28-án, a simontornyai járási községi jegyzők egyesületének rendes évi közgyűlésén.

Jelenvoltak: Ludvig József elnök, br. Jeszenszky György főszolgabíró, tiszteletbeli tag, Bereczk István, Dezső Antal, Györe Pál, Halmi Tivadar, Halmi Emil, Hesz Lajos, Hölecz Antal, Horváth János, Klimes Antal, Laki László, Lukács László, Oravszky László, Pesthy József, Ritter Béla, Welther Dániel és Zarubay Ferenc egyesületi tagok, Fördös Mihály közigazgatási gyakorlónak mint vendég és Várkonyi Imre egyesületi jegyző.

Tárgyak:

1. Az egyleti és együletet közelebről érdeklő közállapotokra vonatkozó elnöki jelentés.
2. Az egyesületi pénztár és ösztöndíj-alap 1908. évi számadásainak megvizsgálása.
3. Az egyesületi tagok 1909. évi névjegyzékének megállapítása.
4. Az egyesületi vagyon gyümölcsöztetésére pénztárat kijelölése.
5. A jövő közgyűlés helyének megállapítása.
6. A Katolnay Domokos belügyminiszteri titkár által elrendelt anyakönyvi nyomtatványok irattári és nyilvántartások kezelése és vezetése.
7. Az »Ujpolitika« című lap részvénytársaságába való belépés.

Határozottatott:

Elnök a gyűlést megnyitva, a jegyzőkönyv hitelesítésére Hesz Lajos és Ritter Béla tagokat kérte fel.

1. Egyesületi jegyző felolvassa az elnöki jelentést.

Tisztelt közgyűlés!

A múlt évi június hó 27-én Gyöngyösön megtartott évi rendes közgyűlésünkről fölvetett jegyzőkönyv szerint több rendbeli utasítást kaptam, első dolgomnak kell tehát tekintenem, hogy az utasítások teljesítéséről e helyen beszámoljak.

Az utasításokat a jegyzőkönyv sorrendje szerint véve, megköszöntem Justh Gyula urnak, a képviselőház elnökének azt a védelmét, amelyben a magyar községi jegyzői kart a Bozók Árpád részéről ért támadással szemben részesítette.

Megküldtem közgyűlési jegyzőkönyvünket úgy a »Közérdeknek«, mint a »Községi Közlönynek« közlés végett, tudomásul vételre pedig a

vármegye területén levő 5 járási jegyző egy-letnek.

Kérvényt intéztem alispán urhoz a negyedévi pénztári állapot kimutatások tárgyában kibocsátott 4815/908. számú rendeletének hatályon kívül való helyezése iránt, a kereskedelemügyi miniszter urhoz pedig abból a célból, hogy a községi jegyzők állami fizetés kiegészítése az adóhivatalok által portómentesen küldessenek ki.

A negyedévi pénztári állapot kimutatások megszüntetése körül eredményt nem értünk el, a kérvényben fölhozott indokokkal alispán urat nem tudtuk meggyőzni, várni kell tehát azt az időt, a mikor a gyakorlat fogja igazolni a munka felesleges voltát.

A kereskedelemügyi miniszter ur ellenben múlt évi augusztus hó 24. évi 67104. számú rendeletével nemcsak a fizetés kiegészítéssel kapcsolatos pénzküldeményekre, hanem az azokra vonatkozó hivatalos levelezésekre is kimondotta a portómentességet.

Ennek bejelentése után áttérek az együletünk érdeklő egyéb közállapotok vázlatos ismertetésére.

Az elmúlt esztendő a törvényhozás termékenységével mellett sem hozott valami különös jót a közigazgatásnak s e mellett nekünk, községi jegyzőknek sem.

A községi közigazgatás reformja késik, nagy államférfiak sem mernek a reform-munkába belevágni.

A szerencsétlen politikai viszonyok nem engedték meg a nagy Andrássy-féle választási reformjavaslat törvényre jutását s ha a javaslat helyét az általános titkos választói jog foglalja el, a magyar suprematio és a közigazgatás nem kerülnek-e egy sírba?

A vármegyei községjegyzői nyugdíjalaphoz való személyi hozzájárulások mértékének kérdése még ma is megoldatlan.

A vármegyei jegyző egyesületek az elkésredés hangján foglalkoznak azzal a kijelentéssel, melyet az adótörvények parlamenti tárgyalásának során a miniszterelnök ur a jegyzőkre vonatkozólag tett.

„Segéd munkásnak“ mondta a községi jegyzőt, ami felett elkeseredni tán még sem kellene egyrészt azért, mert a nagy emberek sem mentek az emberi hibáktól, másrészt, ha a községek mai szervezete mellett a községi jegyző segéd munkás, akkor ki lehet ott a főmunkás?

E helyett megnyugtatóbb volna foglalkoznunk a vármegyei közigazgatási tisztviselők országos egyesületével. Ezek az urak a gyakorlati közigazgatás ismerete mellett jogi tudásuk erejével állapították meg az évi rendes közgyűlésükön, hogy a községi jegyzői kar megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz a közigazgatásban.

Múlt évi jelentésemben is kértem és most is kérem a tisztelt közgyűlést, hogy a közigazgatási reform iránt a községek közönségének érdeklődését tartsuk ébren, mert csak akkor tarthat reményelhetőnek, hogy ez a kérdés a közönség kívánságának részére a kormányzó politikai párt programjába kerüljön, egyszer megoldatik.

Ha pedig a közigazgatás reformjának kérdése továbbra is holt ponton marad, akkor már nem mesze van az idő, a mikor célját szolgálja nem fogja tudni, ezt az állapotot pedig a közönség szaporodó közigazgatási szükségleteinek kiegészítése sokáig nem tűrheti meg.

Rámutatott erre a körülményre széles látókörű alispánunk is a folyó év tavaszán a törvényhatósági bizottság elé terjesztett évi jelentésében.

Akkor már a bírságolási rendszer sem fog a képviselő urak szerint „rögtönható“ szernek bizonyulni, alkalmazása az elkeseredésnek szolgáltató táplálékot, elkeseredett „segéd munkásokkal“ pedig a közigazgatás élénkségét megkivánni legalább is bajos lesz.

És ennél a kérdésnél önként vetődik fel a másik rokonkérdés, hogy a képviselőházat alig látogató képviselő urakkal szemben ennek a „rögtönható szernek“ alkalmazása nem volna-e szintén helyén való. A választó közönség nem fogja-e ugyanazt a „szert“ ajánlani?

Örvendetes tényként jelentem továbbá a t. közgyűlésnek, hogy a belügyminiszter ur a Damjanich-féle magyar gazdaasszonyok budapesti országos leányváraházánál a községi jegyzők leányárvaí számára 62 ingyenes helyet biztosított és hogy a kereskedelemügyi miniszter a községi jegyzőket saját személyükre nézve a félúru vasuti utazás kedvezményében részesítette. A kedvezmény életbe lépése és az ezzel kapcsolatos formások felől ma még nincs tájékozottságom.

Eppen így érdekelni fogja a t. közgyűlés minden tagját annak a bejelentése is, hogy a vár-

megyei községjegyzői egyesület a múlt évi szeptember hó 12-én Szekszárdon, a vármegyeiháza nagytermében tartotta meg évi rendes közgyűléssel összekötve 25 éves fennállásának ünnepét s az ünnepi beszéd megtartásával az egyesület választmánya csekélységemet tisztelte meg.

Egyesületünk az elmúlt évben, a múlt évi június hó 22-én megtartott évi rendes közgyűlésünk után két rendkívüli közgyűlést tartott.

Az egyiket december hó 12-én a husvizsgálat tárgyában kibocsátott földmivelésügyi miniszteri rendelet alapján alkotandó községi szabályrendelet irányelveinek megállapítása céljából, a másodikat f. évi március hó 20-án a Klimes Antal kartársunkat ért királyi kintüntetés alkalmából. A második rendkívüli közgyűlés utasításának eleget tettem, az ünnepeltet járásunk egylete nevében üdvözöltem.

Elnöktársam pedig a megyei jegyző egyesület nevében pompás virágcsokrot nyújtott át emelkedett hangú szép beszéd mellett az ünnepelt férfit kedves feleségének. Alig emlékszem egy ilyen hasonló esetre, ünnepély volt ez az első órájától az utolsóig.

A múlt évi jelentésemben tett ígéretemből kifolyólag figyelemmel kísértem Marcsa Gyula szárazdi kartársunk és vele az egész előjáróság ellen a múlt év június másodikán folyamatba tett fegyelmi eljárást, de eddigelé az elsőfoku fegyelmi határozat még nem lett meghozva.

Többi kartársunk személyes viszonyaiban beállott változásokat a következőkben leszek bátor előterjeszteni.

Döring Frigyes volt udvari és Grünvald Gyula volt belecskai nyugalmazott kartársaink egészségi állapota még mindig a régi. Döring Frigyes Kétyen, Grünvald Gyula Kölesden él. Állására Körtvélyesi László kartársunk választotta meg.

Változás állott még be Palfán is, ahová az egyesületünkől kilépett Lestyán Dezső állására Balogh János kartársunk lett 1908. évi július 27-én megválasztva.

De a halál is elszólította egyik kartársunkat. Györe István kisszékelyi kartársunk múlt évi szeptember hó 13-án d. u. 3 órakor váratlanul, szívzélhűdésben elhunyt. A vett értesülés után természetesen megtettem mindazokat az intézkedéseket, melyek ilyenkor az elnökre hárulnak, vagyis értesítettem az összes kartársakat, koporsójára pedig elhelyeztük együletünk koszorúját is. Sírja felett pedig az egyesület nevében beszédet mondtam. Egy puritán jellemű, kötelességtudó, komoly kartárral lett egyesületünk szegényebb.

29 évet töltött Kisszékelyben. Becsületos gondolkodása népére is és ezzel a közviszonyok átalakulására is nagy befolyással volt.

Mintaszerű volt családi élete is és ebben a váratlan nagy csapásban a mi részvétünk mellett a község közönségének megható részvéte nyújtott csak némi vigasztalást kedves övének.

Községe diszhelyet jelölt ki hült tetemének s ott nyugszik a kisszékelyi római katolikus temető boldogultjai közt. Nyugodjék csendesen, emléke pedig sokáig fennmarad!

Özvegyén, Csók Jankán kívül két fiu gyermeket hagyott maga után, Kálmánt, aki a pécsi kir. járásbírósnál aljegyző és Lajost, aki a gazdasági pályán van.

(Folyt. köv.)

VÁRMEGYE.

A központi választmány ülése. Tolnavármegye központi választmánya f. hó 12-én Simontsits Elemér alispán elnöke alatt ülést tartott, melyen a szekszárdi, bonyhádi, paksi, kölesdi, szakcsi és pinchehelyi választókerületekből beérkezett felszólamlásokat intézték el. A hozott határozatok f. hó 20-tól 30-ig lesznek a vármegyeiházán a levéltári helyiségben körszemlélre kitéve az érdekeltnek pedig kézbesítetnek.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

Jegyzők gyűlése. A Tolnamegyei községi és körjegyzők együletének választmánya folyó hó 19-én d. e. 9 órakor Dunaföldváron választmányi ülést tart. Tárgysorozat: 1. A módosított jegyzői nyugdíj-szabályrendelet, egy nyugdíj hozzájárulások leszállítására vonatkozó belügyminiszteri észrevételek tárgyalása. 2. A közgyűlési tárgysorozat előkészítése, a központ és mások által beadott indítványok.

HIREK.

— **Kinevezések.** A kereskedelemügyi miniszter *Dencz* Ákos miniszteri fogalmazót, Domokos Árpád tamási kir. postamester fiát, a jeles szakíró a m. kir. postatakarékpénztár közigazgatási személyzetének létszámában segéd-titkárrá nevezte ki — A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *Dreyer* Erzsébet szekszárdi áll. segélyezett polgári leányiskolai h. tanítónőt ugyanezen iskolához, *Lőrinczy* Anna besztekeri áll. polg. leányiskolai h. tanítónőt az alsókubini polg. leányiskolához, *Király* Ferenc paksi és *Baltay* János baróti áll. polg. iskolai helyettes tanítókat a paksi áll. polgári iskolához segédtanítónak nevezte ki. — A szekszárdi polg. leányiskolánál a tornatanítással az 1909/1910. tanévre ismét *Babits* Angyalka bízott meg.

— **Előléptetés.** Dr. *Hilbert* Gyula székesfehérvári csendőrhadapród őrsvezető, dr. *Hilbert* István szekszárdi városi jogügyi tanácsosnak fia hadapród őrmesterré lépett elő.

— **Nyugalomba vonult számtanácsos.** Krautsack József p. ü. számtanácsos, számvevőségi főnök — a mint már jeleztük — nyugalomba vonult még pedig nem a mint sajtóhiba folytán mult számunkban közzítettük 2000, hanem 4000 korona évi nyugdíjjal. A hivatalt e hó 16-án adta át Máthás Kálmán számtanácsosnak, az új számvevőségi főnöknek. Krautsack Józseftől a számvevőség éléről történt távozás alkalmából a pénzügyminiszter leiratán kívül, Fink Kálmán kir. tanácsos, pénzügyigazgató is meleg hangú iratban bucsuzott el.

— **Áthelyezés.** A máv. üzletvezetőség *Vargha* Lajos máv. hivatalnokot Budafokról Szekszárdra, *König* Jánost Kaposvárról Budafokra helyezte át.

Ocskay János szekszárdi polgári iskolai tanár saját kérelmére az erzsébetfalvi áll. polgári iskolához helyeztetett át.

— **Uj ügyvéd.** Dr. Sándor Béla e hó 11-én Pakson ügyvédi irodát nyitott.

— **Uj orvos Dombóvárott.** Dr. *Látrányi* Sándor e hó folyamán Dombóváron telepszik le és megkezdte orvosi működését.

— **Választás.** Kussinszky Sándor pécsváradí tb. szolgabíró Kussinszky József paksi községi irnok fia, Pécssett e hó 12-én árvaszéki jegyzőnek választatott meg.

— **Lemondott orvos.** Dr. *Grósz* József döbröközi községi orvos beadta erről az állásáról való lemondását.

— **Gyógyszertár átruházás.** Lévai Izsó Pakson, az Órangyalhoz címzett gyógyszerterát Grünkl Károly paksi gyógyszerészre ruházta át.

— **Gyémántmise.** *Hangyály* Mihály címzetes kanonok, pinchehelyi plébános folyó hó 8-án tartotta teljes csendben gyémántmiséjét. A jótekonyságáról ismert agg plébánost ez alkalommal sokan üdvözölték, *Zichy* Gyula gróf, pécsi püspök pedig meleg hangú levélben emlékezett meg a köztisztelőben álló lelkipásztor hosszú 60 év alatt kifejtett áldásos működéséről.

— **Névváltoztatás.** A belügyminiszter megengedte, hogy *Schvarcz* Ábrahám bonyhádi lakos, valamint *Dezső*, *Sándor*, *Jenő*, *Malvin* és *Lujza* nevű gyermekei családi nevüket *Sajó-ra*, *Fleischmann* Imre, *Leó* és *Jenő* högyézi lakosok nevüket *Földes-re* változtathassák.

— **Alapítvány.** Néhai *Késmárky* Károly örökösei, *Késmárky* Margit és Károly wicui lakosok *Mehrwerth* Ferenc kir. kereskedelmi tanácsos utján 500 (ötszáz) koronát küldöttek Szekszárd város tanácsához azzal a rendeltetéssel, hogy a Szekszárdon létesítendő szegényház építésére fordíttassék s ennek létesüléseig alapként kezeltessek. A nemes tett önmagát dícséri.

— **Közgyűlés.** A szekszárdi általános ipartestület *André* István elnökle alatt f. hó 18-án, határozatképtelenség esetén folyó hó 25-én délután 2 órakor, a városháza nagy tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart. Targysorozat: 1. Mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 2. Az ipartestületi rokkantalapnak a Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjegylete helyi 202-ik fiókja részére leendő átadásban végleges döntés. 3. A karánsebesi ipartestület megkeresése az önálló magyar ipartestület önálló vám felállítás tárgyában. 4. Ipartestületi jegyző és szolga fizetésjavítás iránti kérelme. 5. A lemondott három előjárásági tag és egy számvevő helyének betöltése. 6. A közgyűlés

előtt 8 nappal előbb beadott indítványok tárgyalása. A gyűlés folyamán adják át *Debulay* Imre lakatosmesternek az Országos Iparegyesület által adott ezüst, ugy *Vilhelm* Ede kályhás- és *Link* Mátyás fésűmester tanoncának ugyanazon egyesület által adott bronzérmét.

— **A szekszárdi ág. h. ev. egyházközség** által templom-alapja javára rendezett, június 9-iki hangverseny alkalmával jegymegváltás, felülfizetés s adományok címén *Szekszárd* r.-t. város közönségétől az alább feltüntetett összegek folytak be: *Albersz* Rezső 30 kor., gr. *Apponyi* Géza 15, *Ágoston* István 10, *Aldor* Ödön 3, *Brey* Imre 5, *Bogyay* Karolin 2, dr. *Beöthy* László 8, *Balázs* Dezső 5, *Cservény* Lukács 3, *Dicenty* Lajos 5, *Forster* Zoltán 50, dr. *Gulyás* József 10, dr. *Horvát* Jenő 5, dr. *Herczegh* Gyula 15, dr. *Hangel* Ignác 5, ifj. *Haypál* Sándor dr. 5, *Johannic* des Géza 3, *Jasek* Sándor 5, ifj. *Ihrig* Károly 3, *Jakab* László 5, *Kaszás* Sándor 5, *Kiss* Károly 25, *Kramer* József 2, dr. *Káldi* Gyula 10, dr. *Krón* Ferenc 8, dr. *Kramolin* Gyula 15, dr. *László* Sándor 5, *László* Lajos 10, dr. *Leopold* Kornél 25, ifj. *Leopold* Lajos 5, özv. *Moyzes* Sándorné 5, dr. *Mayer* Gyula 5, *Molnár-nyomda* r.-t. 15, dr. *Müller* Ferenc 10, dr. *Martin* József 7, *Máthás* Kálmán 5, *Müller* Jakab 2, *Miklós* N. 5, *Markovics* Jenő 5, *Majdán* Miklós 10, *Örffy* Lajos és neje 10, dr. *Parragh* Béla 5, *Pirnitzer* Manó 5, dr. *Rubinstein* Mátyás 2, *Reichl* Sándor 6, *Spányi* Leó dr. 10, *Salamon* Ármán 20, dr. *Sonnevend* Frigyes 5, *Schmideg* Mór 3, *Sánek* Sándor 2, *Sipos* György 1, *Schodits* József 2, dr. *Steiner* Lajos 5, *Simontsits* Elemér 12, özv. *Simontsits* Béláné 20, *Stockinger* János 3, *Szevald* Oszkár 6, *Szekszárdi* Takarékpénztár 100, *Szekszárdi* népbank 50, *Tolnamegyei* Takaréék és Hitelbank 100, *Szondy* I. 20, *Telkes* Izidor 5, P. *Takács* Gábor 2, *Tóth* Gyula 5, dr. *Tanárky* Árpád 5, *Udvarhelyi* József 2, *Wolf* Henrik 200, *Varga* József és neje 6, *Vattay* Miklós 5, *Vitkovits* József 3, *Ziegler* Frigyes 10, »Jószivü N. N.» 2, »Egy urhölgy« 1, N. N. 2. Összesen 1009 korona. A fent kitüntetett szíves adományokért fogadják a nagylelkű adakozók az egyházközség őszinte, hálás köszönetét. Az elnökség.

— **Előmunkálati engedély.** A kereskedelemügyi miniszter *Belák* István enyingi ügyvédnek, a *Lepsénytől* *Simontornyaig* vezetendő vasut építésére előmunkálati engedélyt adott.

— **Eljegyzés.** *Stiba* Lajos döbröközi rk. tanító eljegyezte *Pécsről* *Tarr* Margitot.

— **A galamblovó verseny győztese.** Az országos galamblovó egyesület nyári versenyén az első díjat dr. *Döry* Jenő szekszárdi szolgabíró nyerte el.

— **Zászlószentelés.** A szakcsi önkéntes tűzoltótestület 20 éves fennállásának ünneplése alkalmával, f. évi augusztus hó 20-án zászlószentelési ünnepélyt rendez. A zászlóanyai tisztet *Horváth* Lászlóné urnő, *Horváth* László községi jegyző neje tölti be. Ugyancsak e napon tartja a vármegyei tűzoltótestületek szövetsége is Szakscson közgyűlést. Az ünnepély sorrendje: augusztus 19-én: 1. A vidéki testületek fogadása. 2. Este fél 9 órakor fátylászmenet *Horváth* Lászlóné urnő zászlóanyai tiszteletére. 3. Ismerkedési estély a »Kereskedők és Iparosok köre« helyiségében. **Augusztus 20-án:** 1. Reggel 8 órakor gyülekezés a parancsnoknál. 2. A tűzoltóság felvonulása bevont zászlóval a zászlóanyához, onnan a templom előtti térre, hol a zászló felszentelése történik. 3. A zászlószegzek beverése a zászlónyélbe. 4. A tűzoltóságok díszmenete a zászló és a zászlóanya előtt. 5. A tűzoltóegylet gyakorlatának bemutatása. 6. Tolnavármegyei tűzoltószövetségének közgyűlése a község háza tanácstermében. 7. Déli 1 órakor díszbéd *Sorg* Antal nagyvendéglőjében. 8. Délután 5 órakor táncmulatság ugyanott. Belépő-díj a táncmulatságra személyenként 1 korona. Működő tagok belépődíjat nem fizetnek.

— **Esküvő.** *Tolnay* Tivadar, a »Budapesti Országos Takarékpénztár« levelezési osztályának főnöke, Budapesten házasságot kötött dr. *Haidekker* Béla szekszárdi ügyvéd és földbirtokos leányával, *Katával*.

— **Evangelikus egyházmegyei gyűlés.** A tolna, baranya és somogyi evang. egyházmegye folyó hó 12., 13. és 14-én Pécssett tartotta ez évi közgyűlését. *Horváth* Sándor paksi főesperes és *Szeniczey* Géza paksi földbirtokos, egyházmegyei felügyelő vezetése mellett. Rég volt az esperességek ily látogatott gyűlése. Még felső Tolnából, sőt Somogyból is elküldötték képviselőiket az egyházközségnek. Jelen voltak a többek közt *Szeniczey* Géza Paksról, dr.

Hilbert István Szekszárdról, *Kurcz* István Györkönyből, *Berzsenyi* Jenő dr. Siklósról, *Grosch* József dr. Paksról, *Marhauser* Imre, *Beke* Andor, *Faik* Henrik tanárok Bonyhádról. A lelkészek közül: *Horváth* Sándor paksi, *Tompa* Gusztáv alesperes györkönyi, *Szente* Gábor bábonyi, *Sántha* Károly sárszentlőrinci, *Eöszé* Zsigmond tolnanémedi, *Szabó* János izményi, *Adorján* Ferenc dunaföldvári, *Czipott* Áron mucsfai, *Genersich* Tivadar kismányoki, *Schöll* Lajos hidasdi, *Németh* Gyula szekszárdi stb. lelkészek s a pécsi evangelikus egyház képviselőiben a többek közt megjelentek *Arnhold* Nándor, *Nendtvich* Andor, *Taizs* József, *Kobilicz* Elek dr., *Maléter* László dr., *Móritz* Ernő dr., *Szeibert* Fülöp, *Stadtrucker* Péter. A gyűlést kedden d. e. 9 órakor istentisztelet előzte meg, melyen *Németh* Gyula szekszárdi missziós lelkész tartott emelkedett hangú beszédet a protestáns áldozatkésztségről. A kitűnő szónokot számosan üdvözölték. A gyűlést a díszmagyarban megjelent *Szeniczey* Géza egyházmegyei felügyelő nyitotta meg lelkes beszédével, melyben tömörülésre hívta fel az egyházat, kérvén a híveket, hogy a lelki szabadság lobogóját az ősapákhoz méltóan vigyék előre az egyház és magyar haza javára. Két napot vett igénybe a nagykiterjedésű egyházmegye ügyének letergályalása. Kedden délelben a Vadember szállóban gyűltek össze a tagok társas ebédre, melyen *Szeniczey* Géza a magyar királyt éltette, mint a vallásszabadságnak koronás örét. *Nendtvich* Andor kir. tan. ugy a város, mint a vendéglátó gyülekezet nevében köszöntötte fel ezután a gyűlés tagjait, kik a krisztusi szeretet munkálására jöttek össze azon városban, hol — hála az Égnek — ismeretlen a felekezeti türelmetlenség, a visszavonás, a magyar nemzet eme százados átka. *Horváth* Sándor főesperes az ősi város polgárságát éltette, míg *Nyári* Pál ref. lelkész a testvér egyházat köszöntötte fel. *Lelkes* eljenzés követte *Eöszé* Zsigmond beszédét, ki a tolna, baranya, somogyi egyházmegye és a pécsi ev. egyház érdemeiben gazdak diszfelügyelőjére, *Nádossy* Kálmánra emelte poharát. Ifj. *Porkoláb* Gyula, a protestáns áldozatkész és buzgó világi urakat éltette.

— **TársasvacSORA.** A »Simontornya és vidéke tisztviselőinek társasköre« folyó hó 11-én, vasárnap, az egyesület saját helyiségében, az újonnan épült helyiség felavatása alkalmából társasvacSORát rendezett. A vacSORán részt vett ugy a helybeli intelligencia tetemes része, valamint a környékbeli községekből igen számosan. A beszédek sorát *Szánthó* Ignác plébános nyitotta meg, ki az összetartást éltette. Utána *Pécsvárady* Béla ref. lelkész gyönyörű beszédében a társaskör tagjait kitalásra buzdította. A felköszöntők során: *Takács* Ferenc a vidékieket, *Kurucz* József a megjelent nőket üdvözölte. *Zarubay* Ferenc a távol levő *Krepler* Károly elnököt, *Király* József pedig a jelenlevő vidékieket köszöntötte fel. Humoros tartalmu felköszöntőt tartottak: *Lautner* Imre és *Horváth* János, az utóbbi igen sikeres hatással. A kör, időközben megérkezett, két lelkes vezető emberét és pedig *Lipovniczky* I., mint a társaskör megalapítóját, *Oravec* J. s *Krepler* K. pedig, mint a társaskör szeretet elnökét, *Király* József üdvözölte és köszöntötte fel. A felköszöntésekre *Lipovniczky* István mondott köszönetet és tartalmas beszédében a társaskör szép jövőjét fejtegette. Ezután a fiatalág táncra keredett s a vig kedvű társaság csak a hajnali órákban gondolt az eltávozásra. Ugyancsak vasárnap volt a társaskör tisztújító közgyűlése, amelyen a vezetőséget a következőképpen alakították meg. Megválasztották: elnöknek: *Pécsvárady* Béla ref. lelkész, ügyvezető-titkárnak: *Lipovniczky* István kárbeclő felügyelő és miniszteri orsz. gazdasági tudósító, jegyzőnek: *Oravec* János aljegyző, pénztárnoknak: *Király* József máv. hivatalnok, könyvtárnoknak: *Krepler* Károly uradalmi intéző, választmányi tagoknak: *Takács* Ferenc kántortanító, *Zarubay* Ferenc községi jegyző (*Kisszékely*), *Szánthó* Ignác rk. plébános (*Pálfa*), *Kocsis* Sándor ref. kántortanító, *Sebők* Richárd számtartó és *Kurucz* József rk. főtanító (*Kisszékely*), választmányi pottagoknak: *Gött* István máv. hivatalnok és *Horváth* János községi aljegyző (*Pálfa*).

— **A katolikus nagygyűlés.** A IX. katolikus nagygyűlést az idén augusztus 29-én, 30-án és 31-én tartják meg Szegeden. A nagygyűlés tervezete a következő: Augusztus 29-én, vasárnap reggel fél 9 órakor *Veni Sancte*. Tíz órakor eukarisztikus értekezlet. Tizenegy órakor a Katolikus Népszövetség értekezlete az új-szegedi sátorházban. Délután négy órakor

I. nyilvános (megnyitó) ülés. Félhét órákor eukarisztikus körmenet a belvárosi templomból. Augusztus 30-án reggel nyolc órákor szent mise a belvárosi templomban. 9—12 óráig és 3—5 óráig a szakosztályok működése: I. hitbuzgalmi karitatív szakosztály a közművelődési palotában. Tárgyai: hitvédelem, kongregációk, családvédelem, szegényügy. II. közművelődési szakosztály, a főgimnázium disztermében. Tárgyai: művészet, irodalom, sajtó, népkönyvtárak, iskolai és szabad oktatás, ifjúsági mozgalmak. III. szociális szakosztály, a városháza disztermében. Tárgyai: mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi ügyek. Délután öt órákor második nyilvános ülés. Este hét órákor zárt ülés a katolikus körben, utána ugyanott közös lakoma. Augusztus 31-én, reggel Magyarország Nagyszöke szobrána fölszentelése a szeged-rókusai templomtéren. Reggel fél nyolc órákor szent mise, szentbeszéd, szoborleleplezés és megkoszoruzás. Utána diszfelvonulás Uj-Szegedre. Dél előtt tizenegy órákor harmadik nyilvános záróülés. Délután a nagygyűlés által küldött képviselők jelenlétében folynak még le: 1. A szegedi katolikus legényegyesület ünnepes megnyitó ülése. 2. Katolikus hittanár és hitoktatók csanádégyházmegyei körzetének alakuló ülése. 3. A szegedi katolikus patronázs megnyitó ülése. A nagygyűlésre kétféle jegyet lehet váltani. A tagsági jegy ára 5 korona, mely minden ülésre szól és a nyilvános gyűléseken állandó ülőhely elfoglalására jogosít. A belépő jegy 1 korona, mely a zárt üléseken kívül minden ülésre szól. A nagygyűlés tagjai már a hidon való átjárás miatt is a nagygyűlés jelvényét tartoznak viselni. Ara 30 fillér. A nagygyűlésre jelentkezhetni az Országos Katolikus Szövetség irodájában (Budapest, IV., Ferenciek-tere 7.), ahol a tagok részletes programot és jegyet, jelvényt, valamint utazási igazolványt kaphatnak. Az elszállásolásért a szegedi rendezőbizottsághoz (Katolikus Kör) kell fordulni.

— **A pécs-bátaszéki vasut állami hozzájárulása.** Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter kiutalta a pécs-bátaszéki vasut részére megajánlott államsegély első részletét, több mint egy millió koronát. Most már tehát semmi kétségünk az iránt, hogy bármi késedelem is fordulhatna elő, ez a közgazdasági viszonyainkra kedvező hatású vasut mielőbb ki fog épülni.

— **Hatalmaskodás.** Szekszárdon egy csendőr tegnap este letartóztatta és a városházára kísérte Uj János tekintélyes birtokos feleségét, értesülésünk szerint azért, mert ez, midőn a csendőr őt a trágyalének az utcára folyása megszüntetésére figyelmeztette, másokat is megnevezett, akik szintén féljelentendők volnának. Rácz József rendőralkapitány az elővezetett nőt természetesen azonnal szabadon bocsátotta. A csendőr féljelentetett, a vizsgálat bizonyára igazságot fog szolgáltatni, mert a polgárok szabadsága olyan közkinés, amelyhez brutális kézzel hozzá nyulni nem szabad.

— **Országos dalosünnep.** Az idei országos dalosünnepet augusztus 15-ikétől 18-áig Kecskeméten tartják meg. Az előkészületek dolgában Gondöcs István, a Magyar Dalosegyesület titkára utazott le Kecskemétre. A városi tanács és polgárság nagy ünnepséggel fogadja az ország minden részéből egybeseregő vendégeket.

— **Tánciskola.** Deutsch József okl. táncitanító Dunaföldváron felállított tánciskolája kitűnő sikernek örvend. Vagy 60 pár tanítvány jár órákra, a vendégeik pedig zsufolásig megtöltik vígadó fiatalossággal az Egyenlőségi Kör nagytermét. Ez a népszerű táncmester sikeres tanítását és megnyerő szolid modorát dicséri.

— **Elveszett** e hó 9-én egy kis piros kövű női gyűrű a Molnár-nyomdától a kórházig vezető úton. A becsületes megtaláló illő jutalomban részesül, ha azt tulajdonosának, Szőke Sándornak (Molnár-nyomda), átadja.

— **Jégeső.** Mult vasárnap délután Bátaszéken hatalmas jégeső volt, mely a vetésben, de különösen a szőlőkben nagy kárt tett.

— **Kereskedők figyelmébe.** A posta részéről felkérteünk a következő felhívás közvételére. A közös külügyminiszter ur az azzal a kéressel fordult hozzám, hatnék oda, hogy a hazai cégek a konzuli hivatalokhoz kereskedelmi ügyekben intézendő tudakozásoknál a válasz bérmentesítésére ezen túl ne beföldi levélbélyegeket mellékeljenek, melyek külföldön csak nehezen értékesíthetők, hanem e célra a római posta-kongresszuson életbe léptetett nemzetközi válaszdíj

szelvényeket (Coupon-rè nouse international) használjanak. A nevezett miniszterium ez alkalommal megjegyezte, hogy a német cégek és a német konzuli hivatalok közötti érintkezésben ez az eljárás már általánosságban alkalmazásban van. A közös külügyminiszter e kívánsághoz képest a hazai cégek figyelmébe ajánlom, hogy a jelzett célra lehetőleg a m. kir. postahivataloknál darabonként 28 fillérért beszerezhető nemzetközi válaszdíjszelvényeket használják, melyek a legtöbb európai, valamint igen sok tengerentúli államban való forgalomba is érvényesek. (Ez iránt különben tájékoztatást nyújt a Postai Tarifák és Postaüzleti szabályzatnak III. része, az egyetemes postaegyesülethez tartozó országok névjegyzéke.) A közös külügyminiszter értesítése szerint, e válaszdíjszelvények továbbá nem csak ily bérmentesítési célra, hanem kisebb összegeknek (költségmegtérítéseknek konzuli illetékeknek stb.) a konzuli hivatalokhoz juttatására is felhasználhatók. Ez alkalommal a hazai cégek figyelmét arra is felkívánom hívni, hogy a konzuli hivatalokhoz intézendő irataikat helyesen bérmentesítsék, nehogy e hivataloknak büntetési portókiadásokat okozzanak, melyekre azoknak nincs fedezetük. Budapest, 1909. évi június hó 10-én. A miniszter helyett: *Szterényi* s. k. államtitkár.

— **Zongora oktatás.** Waldmann Rózsa, a budapesti nemzeti zenede kitűnően végzett növendéke, kezdőket és haladókat saját lakásán vagy házon kívül zongorázni tanít. Jelentkezéseket elfogad *Krammer* Vilmos szekszárdi könyv- és zeneműkereskedése.

— **Egy milliárd.** A Trieszti általános biztosító társulatnál (Assicurazione Generali) biztosított tőkék állaga elérte az egy *milliárd* (ezer millió) korona összeget. Ez az első eset, hogy egy magy.-oszt. intézet ily állományt képes felmutatni, amilyent különben csak nagyon kevés európai biztosító társaság ért el eddig. Ezen eredmény nagyfontosságú közgazdasági eseményt képez, mert ez egyrészt biztosítási intézményünk versenyképességét, másrészt pedig azt a nagy bizalmat igazolja, amellyel a közönség ezen legnagyobb biztosító társulatunkkal szemben viseltetik.

— **Hajókatasztrófa a bátaszéki kidnál.** A baja-bátaszéki vasuti hidnak hajóközlekedésre szánt nyílásánál, amely szűk volta és kellő éjszakai megvilágítás hiánya miatt már több katasztrófát okozott, az éjjel a pillérhezvágódott a »Lehel« nevű uszályhajó, amely kettétört és mintegy százezer korona értékű gabonarakományával együtt elsüllyedt. Egy munkás a vízbe fullt.

— **Bestiális asszony.** Toldi István 64 éves cseresznyépusztai kisbirtokost a vele vadházaságban élő öz. Szalai Józsefné szül. Bán Julia 46 éves özvegyasszony bestiális módon meggyilkolta. Négy év előtt vette Bán Juliát Toldi a házhoz és ez időtől folytonosan civódtak s az asszony miatt Toldi 20 éves fiának is el kellett hagynia a házat. A fiu távozása után az asszony mind rosszabbul bánt Toldival, aki ezért elhatározta, hogy fiát visszaveszi. Amint ezt az asszony megtudta, Toldit a konyhakéssel és baltával meggyilkolta, azután elmenekült, a csendőrség azonban letartóztatta. A paksi kir. járásbíró vizsgálo bírja, egy a szekszárdi kir. ügyészségtől Beke Ferenc kir. ügyész a helyszínére kiszállt s gyanúsított ruhát, a gyilkosságnál használt baltát és konyhakést lefoglalta s a gyilkost vizsgálati fogságba helyezte.

— **Flatal tolvajok.** Petrőczki Éva, Fodor Julianna és Bitter Róza faddi lakos 14 éves leányokat a paksi kir. járásbírósnak féljelentettek, mivel a szekszárdi országos vásáron 11 pár új papucsot, 2 drb fejkendőt, 5 pár női harisnyát, zsebkendőt stb. loptak. A tárgyak elkoboztattak és Fadd község előjáróságának átadattak.

— **Elgázolt gyermek.** Pintér János szekszárdi kocsis tegnap a Wosinszky-utca sarkán a járdán elgázolta *Mutschenbacher* Ödön fatereskedő kocsisának 5 éves leánykáját. A kocsis keresztül ment a gyermekek s azon oly súlyos sérüléseket okozott, hogy be kellett szállítani a kórházba.

— **Tolvaj cseléd.** Hegedűs Józsefné paksi lakos kárára cselédje *Nafrádi* Mihály egy ezüst óraláncot, forgópisztolyt és 4 zsebkendőt ellopt és megszökött. A csendőrség a lopásról idejekerán értesített s sikerült neki egy órai hajsa után Pakson, a györkönyi utca végén elfogni, amikor a csendőrrajrt lelövessel fenyegette, de azért a csendőrök megbilincseltek és a paksi kir. járásbírósnak átadták.

— **Gyilkossági kísérlet.** Vörös Mihály kajmádi mezőőrön *Horváth* János ugyanottani kanászbojtár késsel és a mezőőrtől elvett baltával oly súlyos sérüléseket okozott, hogy be kellett szállítani a kórházba. A merénylőt letartóztatták. A merénylet boszu műve, amely egy pofonban leli indokát, amelyben Vörös a kanászt részesítette.

Fogorvos Kovács J.

vásártér-utcai műtermében hiányzó fogak pótlása, csaposfogak, arany koronák és szájpádlás nélküli fogak (hidmunka) készíttetnek. Fogtömés, foghuzás és fogtisztítás a legjobb módszer szerint eszközöltetik. — Szegényeknek rendel délelőtt 8—9-ig és délután 1—2-ig.

VIDÉK.

Kitüntetett munkások.

Szép s lélekemelő ünnepély folyt le folyó hó 8-án Koppányszántón. Ugyanis e napon adta át *Szévald* Móríc főszolgabíró a 100—100 korona arany jutalmat és elismerő oklevelet *Varga* Ferenc községi cselédnek, ki egyfolytában 42 évig és *Orbán* Ferenc uradalmi béresgazdának, ki 38 évig szolgált egy helyen. Jelzett napon ünnepi köntöst öltött a község lakossága s a község nagyterme zsufolásig megtelt érdeklődő közönséggel, kik közt dr. *Kammerer* Ernő miniszteri tanácsosnak, mint az egyik kitüntetett munkaadójának családtagjait, továbbá *Magyar* Zsigmond esperes-plebánost, *Paczka* Ferenc jeles festőművésznöket, kinek Szántón atelierje és villája van, s aki az év jó részét e kies fekvésű községben tölti, *Döme* Géza nyug. kir. törvényszéki igazgatót, *Segesdy* Ferencet s *Vargha* Lajost, *Székely* Sándor járási számvevőt, *Németh* Mária urhölgyet, ugy *Nyarády* Imre intező vezetése alatt a pusztai cselédséget lehetett látni az egyszerű, de ünnepies öltözött falunépével együtt.

A község, mint szintén egyik munkaadó, képviselőtestületi diszközgyűlést tartott, melyet a községi bíró, mint elnök nyitott meg.

Szabó Zoltán községi jegyző a közgyűlés megnyitásával tömör, de meleg érzésektől fakadó rövidebb beszéddel üdvözölte a járási főszolgabíró, ugysis mint a főispán megbízottját, aki igen szép beszédben méltatta a két öreg cseléd hosszú és hűséges szolgálatait s a jelenlévő többi cselédet is buzdította a kitartó szolgálatra s fejtegetve a kormány intencióját, kiemelve különösen az elismerő-oklevél erkölcsi becset, ugy ezen okmányt, mint a 100—100 koronát aranyban átnyújtotta az erre valóban érdemeket szerzett cselédeknek, kik könyes szemekkel, meghatottan rebegtek köszönő szavakat a földmívelésügyi miniszternek és a közbenjáró hatóságoknak, megemlékezve arról a jó bánásmódról, melyben munkaadóik részéről részesültek.

Ezen ünnepélyes alkalmat felhasználta *Szabó* Zoltán községi jegyző arra, hogy az országos gazdasági munkaspénztár által Kölesdi József rokkant cselédnek juttatott rendkívül isegélyösszeget, ugy a község nevében az ezt 50 koronára kiegészítő darab arany jutalmat ünnepélyesen átadja. Kölesdi Józsefet, kit nehéz, terhes szolgálata közben baleset ért s több helyen lába eltörtött, mintaképpül állította munkás- és cselédársai elé s lendületes szép beszédben hangsúlyozta, miszerint a kormány gondoskodása folytán nemcsak kizárólag a kitartó és hosszas szolgálata nyer jutalmazást, hanem a véletlen szerencsétlenség folytán megrokkant s biztosított munkásnak további létfontartása iránt is atyai gondoskodás történik. Továbbra is Isten és haza iránti szeretetre, odaadó munkálkodásra szólította fel nemcsak a megjutalmazottat, hanem a jelenlévő munkásokat is és a mankókon támaszkodónak buzdító szavak kíséretében adja át aranyban ugy a pénzsegélyt, mint a jutalmat. A képviselőtestület tagjait és a jelenlévőket ezen eseményből való okulásra, gondolkozásra hívta fel s ama óhajának ad kifejezést, hogy nemesebb érzésektől óhajta fog mindenki visszaemlékezni ezen szép napra.

Kölesdi hálás szavai után járási főszolgabíró jelezte, miszerint illetékes helyre is el fogja juttatni a kitüntetett cselédeknek köszönetét.

Érdemes a felemlítésre, hogy *Orbán* Ferencnek öt fia van s mindannyi gépész-kovács s mind az öt 3 évig katonáskodott s hogy a

a vármegyének juttatott 3 ily jutalom közül két kópányzántói cselédnek, mint erre legéremesebbeknek íteltetett oda.

A **Kammerer** család az ünnepély végével gazdagon megvendégelte a kitüntetetteket és hozzátartozóikat, úgy a jelenvolt cselédek is, ezenkívül Orbán Ferencet meg is jutalmazta.

TANÜGYI HIREK.

Rovatvezető: Nagy Béla.

Államsegély. Kertész Karolin tamási izr. tanítónőnek 1909. okt. 1-től 200 K. korpótlék államsegély utalványozott.

Pályázat. A bonyhádvarasdi rk. osztálytanítói állomásért július 18-ig lehet folyamodni. Az alsónyékai ref. osztálytanítói állomásért pedig e hó végeig.

Nyugdíjazás. Klein János belaczi rk. tanító 1909 november 1-től évi 1180 koronával nyugdíjaztatott.

Tanítóválasztás. Szigriszt Rezső kakasdi rk. tanító a pécsi községi iskolához választatott meg tanítónak.

Nincs pénz a közoktatásügyi miniszteriumban. A grábóci rk. iskolaszék folyamodott a vallás és közoktatásügyi miniszterhez, hogy az újonnan rendszeresítendő másodtanítói állás szervezéséhez előzetes miniszteri beleegyezését adja meg és a tanító fizetésének 1000 koronára való kiegészítésére évi 900 államsegélyt engedélyezzen. A napokban érkezett le a miniszter válasza, melyel kijelenti, hogy a községi és hitfelekezeti elemi iskolák fejlesztése címén 1910 évre költségvetésileg előirányzott összeg az eddigi engedélyezések által teljesen kimerítetett, úgy hogy fejlesztés céljából most már csakis 1911. évi január hó 1-től kezdődő hatállyal helyezhet államsegélyt kiltatásba, s ezért a grábóci rk. iskolai II. tanítói állás szervezéséhez előzetes hozzájárulását ezuttal nem adja meg, hanem kérelmet 1910. májusban utíjtsák meg.

Uj állami óvodák. Az állami óvodák szervezése ügyében a kir. tanfelügyelőség 61 községre küldte ki a felhívást. Már akadt is ez ügynek egy lelkes és áldozatkész pártfogója, ki kész e célra Csibrákon és Murgán ingyen telket adni. Bár többen is követnék e derék férfiu nemes gondolkozását.

Özvegyi segélypénz kiutalványozása. Özv. Sohonyai Ferencné, sióagárdi rk. tanító özvegynek 1909. július 26-tól évi 867 korona 06 fillér segélypénz utalványoztatott.

Tanészközök engedélyezése. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a dunaföldvári ág. hitv. ev. iskola részére ingyen tanészközöket engedélyezett.

Óvoda megnyitás. A bátai II. sorszámu óvoda szept. 15-re megnyitható.

Uj gazdasági ismétlő iskolák. Szakály és Keszőhidegkut közeg 1909 szept. 1-jére a gazdasági ismétlő iskola felállítását elhatározta.

Elutasított felebbezés. A dunaföldvári iparostanonc-iskolai tanítók tiszteletdíjának felemelése ügyében hozott községi felebbezést a m. kir. közigazgatási bíróság hatáskör hiányában elutasította.

Baranyavármegye új tanfelügyelője. Baranyavármegyébe, Pecsre, Bolgár Kálmán nyugdíjaztatása folytán Kuliszky Ernő, udvarhelyvármegyei kir. tanfelügyelő helyezettett át.

Uj állami iskola. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Bölcskén, az állami gyermekmenhelyi tanulók részére, tisztán állami költségén állami iskolát szervezett, 2 tanítói állomással. A tantermek bérlet útján lesznek biztosítva. Az eljárás most van folyamatban. Butortatra 800 korona államsegély engedélyeztetett. Az állásra pályázat lesz hirdetve. A gondnokságot mielőbb kinevezik.

Elutasított államosítási kérvény. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a kistengeliczi és jánosmajori községi iskolát nem államosítja.

KÖZGAZDASÁG.

Országos borászati kongresszus. Verseczen az ősszel országos borászati kongresszus lesz, amelyre már eddig is nagyon sokan jelentkeztek az ország minden részéből. Versecz város közgyűlése a napokban foglalkozott a kongresszus ügyével és 3000 koronát szavazott meg a kongresszus céljaira. Megalakították a

rendező- és előkészítő-bizottságot ts, amelynek elnökévé Rezuha István polgármestert választották.

Ménlovak eladása. A m. kir. földmivélsügyi miniszter felhívja mindazon tenyésztőket, kiknek birtokában három és fél évet betöltött, de nyolcadikévet meg nem haladt koru ménló van, és azt eladni óhajtják, hogy ebbeli szándékukat annak kitüntetésével, hogy a ménló mely vármegyében, mely városban, községben vagy pusztán található, továbbá az eladási árát is, (1 kor. bélyeggel ellátott beadványban) legkésőbb folyó évi augusztus 10-ig a m. kir. földmivélsügyi miniszteriumnak jelentsék be. Az eladandó ménnek a bejelentések mérvéhez és a bejelentők lakhelyéhez képest úgy, mint a múlt évben, ismét egyes központokon fognak bizottságilag megsejleltetni s a vételár tekintetében létrejött egyezkedés után azonnal megvásároltatni és átvetetni. 165 cm.-nél alacsonyabb ménnek, tekintettel a ménlepek már meglévő anyagára, valamint hidegvérű ménnek nem vásároltatnak. A megvásárolt ménnek vételára azon m. kir. adóhivatalnál fog kifizettetni, melyet az eladó a vásárlás alkalmával kijelölend.

MULATSÁGOK.

Nyári multság. A bonyhádi főgimnázium volt növendékei július 25-én, esti 9 órakor a főgimnázium tornacsarnokában Marhauser Imre nyugalmazott főgimnáziumi Tanár ur védősége mellett, a »Forberger László« alap gyarapítására nyári multságot rendeznek. Személyjegy: 1 k. 60 fillér. Családjegy: 4 korona.

260. sz. tkvi 1909.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Bécsi es. és kir. kereskedelmi járásbírósnak 1908. évi C. IX. 537. §. sz. végzése következtében dr. Kassai Ferenc budapesti ügyvéd által képviselt Lassner és Ascher cég, valamint több végrehajtó javára, 217 kor. 60 fillér s jar. erejéig 1908. évi július hó 27-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfogott és 144 koronára becsült zár alatt hagyott következő ingóságok, u. m.: butorok, gyors kézi sajtógép és üzleti berendezések nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a tamási kir. járásbírósnak 1909. évi V. II. 124. §. számú végzése folytán 146 korona 76 fillér hátr. tőkekövetelés, ennek 1908. évi október hó 11. napjától járó 6%-os kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 32 korona 10 fillérben bíróilag már megállapított hátralekös költségek, valamint 18 kor. 60 fillér árverés kitűzési díjak erejéig, Dombóváron, Főter 17. és Kossuth L.-utca 70. sz. leendő megtartására

1909. évi július hó 24. napjának d. e. 10 órája

határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfogallatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Tamási, 1909. évi július hó 9. napján.

SOÓS FERENC, kir. bír. végrehajtó.

1835. sz. ad. 1371. tkv.

1909.

Árverési hirdetés kivonat.

A bonyhádi segélyegylet mint szövetkezet végrehajtónak Neubauer Jakab és neje Neubauer Julia högyézi lakos végrehajtást szenvedettek elleni végrehajtási ügyében a késelem következtében a végrehajtási árverés 2000 kor. tőke követelés és ennek 1906. évi szeptember hó 1-ső napjától járó 6 százalékos kamatai és 8 százalékos kés. kamatai 129 kor. 20 fillér már megállapított valamint jelenlegi 38 kor. 10 fillér és a még felmerülő költségeknek, vagy az ezennel csatlakozott kimondott a budapesti marhavasártéri vásári pénztár r.-t. 3000 korona és Reich Lidi högyézi lakos 590 korona a budapesti bank r.-t. 1160 korona tőke és járuléka követeléseknek kielégítése végett az 1881. LX. t.-c. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében, a győntki kir. járásbírósnak területén levő a högyézi 878. sz. tkvben I. 1-2 sor. 140. a. és 164. a. hrsz. a. végrehajtást szenvedők nevében álló 190. a. népszámu ház, udvar, rét és seőlőföld egy kert és beltelkekre 3485 korona ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik, mégis azzal, hogy az ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron eladtni nem fognak.

Árverés megtartására határidőül

1909. évi augusztus hó 11-ik napjának délelőtt 10 órája

Högyész községhezához tűztetik ki, Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékat vagyis 348 korona 50 fillért, készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvénycikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én, 3333. szám alatt kelt magyar királyi igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX.

t.c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltattani. A vevő a bánatpénzt az 1908. évi XLI. t.-c. 25. §-a alapján és értelmében kiegészíteni köteles.

Vevő köteles a vételár három egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés napjától számítandó 30 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számítandó 90 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 5 százalékos kamatokkal együtt az 1881. évi december 6-án 425. l. M. sz. alatt kelt rendeletbe előírt módon a kir. adóhivatal mint bírói letéti pénztárnál letéztetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíthatni. Az ezen árverési hirdetés kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóságnál és Högyész község előjáróságánál tekinthetők meg.

Kelt Győnt, 1909. évi április hó 28-án, a győntki kir. járásbírósnak mint tkvi hatóságnál.

BIRÓY BÉLA,
kir. ítélőtáblabíró.

7/1909 biz szám

Hirdetés.

Ozora község telekkönyvi betéteinek szerkesztésére kirendelt bizottság közhírré teszi, hogy az 1886: XXIX., 1889: XXXVIII., és az 1891: XVI. törvénycikkekben előírt helyszíni eljárás végett és pedig egyelőre csupán az azonosított 1909 augusztus 1-ső napján, az azonosítás befejezte után pedig a bizottság a községben megjelenend.

Ennélfogva felszólítanak 1. mindazok, akik a tkvnyvben előforduló bejegyzésre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt, a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog tkvi bekebelezését a kitűzött határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézendő szabályszerű beadvány útján készkötőljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmek előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek az átírásra az 1886: XXIX t.-c. 15-18. és az 1889: XXXVIII. t.-c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos, az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ez uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illetékelengedés kedvezményétől is esznek.

3. azok, akiknek javára tényleg már megszűnt követelés vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ilyen bejegyzéseket terhelte ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve, hogy törleszt engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt megjeljenek, mert ellenesben a bélyegmentesség kedvezményétől esznek.

Tamási, 1909 július 1-én.

KOMÁROMY, TAKÁCS,
betétszerkesztő szakdíjnok. kir. törvszéki bíró.

Ujdonság! Diványpárnák fényképpel.

NE TÖRJE A FEJÉT
alkalmi ajándék

miatt, mert a legszebb meglepetés
egy jól sikerült

fénykép,

mely az egész megyében csakis

Kiss Jenő

„Kossuth“ műtermében

Szekszárd, Széchenyi-utca 65l.

A legszebb kivitelben készülnek:

Medaillonok, nagytások, olaj és
aquarell festmények.

Sikerért kezeskedem

Lakás változtatás.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint a vidéki hölgyközönséget értesíteni, hogy lakásomat a Báró Augusz Imre-utcába, a Hoff-féle házba helyeztem át.

Kiváló tisztelettel maradtam

Szekszárd, 1909 július hó

Král Jánosné

szül. Horváth Maria,
okl. szülésznő.

Ujdonság! Fényképek selyemre.

Ujdonság! Kézelő és gallér-bobozók fényképpel.

KÉPVISELET

GAUZER ÁDÁMNÁL.

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

LASKÓ KÁROLY

ÉPÜLET- és BUTOR-ASZTALOS

SZEKSZÁRD, SZÉCHENYI-U. 140.

Nagy választék saját készítményü, modern kivitelü butorokban. Készít saját, valamint más rajz szerint teljes lakásberendezéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Kivanatra tervekkel és költségvetéssel szívesen szolgál. Készít továbbá épületmunkákat.

A Molnár-féle nyomdaintézet r. t. könyvkötészeti osztályában **tanulónak** felvétetik jó házból való fiu, ki legalább 1—2 középiskolát is végzett.

Körösy József

hentes és virstlis üzlete

Szekszárd, Széchenyi-utca.

Ajánlja mindenkor friss állapotban lévő hentesáru cikkeit, nevezetesen: Töltött sertésláb, magyar szalámi, nyelvsajt, krakkói, párisi, berlini májsajt, mozaik, fasiozott, különként 2 korona, szalfaládé darabja 10 fillér, frankfurti virstli parja 16 fillér, továbbá e szakmába vágó összes élelmi cikkeit. Vidéki megrendelések postafordultával elintéztetek.

8-12

Kiadó üzlethelyiség.

Szekszárdon, a Kaszinó-bazárban, a város legélénkebb forgalmu helyén egy nagyobb üzlethelyiség, raktárral **Szent Mihály napra kiadó.** Bővebb értesítést ad a Molnár-féle rt. könyv- és papirkereskedése.

Francia barack

kapható minden időben, jutányos árért, az alsó temető átellenében.

Tatár Józsefné.

Kiadandó lakás.

Öt szoba, elő-szoba, konyha, veranda, mosó-konyha, fűskamara és pincéből álló lakás a **tisztviselő-telepen** Szent-Mihály naptól haszonbérbe adandó. Értekezhetni Hoffmann erdőtanácsosnál.

Értesítés.

Tisztelettel értesítem Szekszárd és vidéke n. é. közönségét, hogy ujonnan beszerzett **gombbehuzó-géppemmel** mindennemű gombbehuzást készítek, továbbá elvállalok mindennemű **álló és lapos pliszírozást** bármily szélességben jutányos árak mellett. — Mint a múltban, úgy a jövőben is főtörekvésem lesz, hogy a n. é. közönség teljes megelégedését kiérdemeljem. Szíves pártfogásukat kérve, maradok kiváló tisztelettel

Haudinger Gyláné
Kossuth Lajos-utca 1031

Kiadó lakás.

Szekszárdon

Széchenyi-utca 169. sz. házban 2 szoba, konyha és kis élőkamrából álló lakás

Szent-Mihályra kiadó.

Ideális arc-kréme a zsirtalan

DIANA ARCZKENŐCS

nappali használatra

Az arcnak üde színt kölcsönöz és azt bársonypuhává teszi.

Ejjeli használatra a zsirszerű

DIANA ARCZKENŐCS

szeplő, májfolt és mindennemű arctisztatlanság ellen.

Ára 1 korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor I kor.

Kapható:

Szeghy Sándor gyógyszer-tárában Szekszárdon.

Fa-árjegyzék

a tolnai erdőirtási vállalattól

	Kor.
Szilfahasáb méterölenként	34.—
Szilgömb	30.—
Tölgyhasáb	31.—
Lágyhasáb	22.—
Lágygömb	19.—

Házhoz szállítva saját kocsimmal **K 1.40** az újvárosi új temető mellett fátelpről.

Venni szándékozók előjegyezhetnek a **nagy-tózsdeben** és **Szabó Emil** újvárosi kereskedőnél.

Szőlő-sajtók

Gyümölcs-sajtók

„HERKULES“ kettős nyomószervezettel kézi hajtásra

Hydraulikus sajtók

magas nyomás és nagy munkaképesség számára

Gyümölcs-zuzók, szőlő-malmok, bogyózó gépek

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek állandóan és kocsira szerelve

Lé-sajtolók, bogyó őrlők.

Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék számára, gyümölcs-hámozó és vágó gépek.

Szabadalmazott önműködő, hordozható és szállítható

„SYPHONIA“-permetezők szőlők, gyümölcs, fák, komló és szegecs permetezésére.

S z ő l ő - e k é k

gyártatnak és szállítatnak jótállás mellett különlegességként legújabb szerkesztés szerint

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gazdasági gépgyárai, vasöntödéje és gőzhámorai által

BÉCS, II/1 Taborstrasse 71.

Kitüntetve 620 arany, ezüst éremmel stb.

Részletes árjegyzékek ingyen és bérmentve. 1-18 Képviselek és viszontárusítók kerestetnek.

Fischl Lajos butor- és épület-ásztalos, a „Pirnitzer József és Fiai“ kereskedők házában dúsraktárt tart, a legújabb és legmodernebb butorokból, szalontebélt- és irodaberendezésekből, részletfizetésekre is. Azonkívül nagy raktárt tart vasbutorokból. Asztalos-munkák a leggyorsabban, jutányos áron készülnek.

Kapható tégla és tetőcserép.

Bővebbet **Gauzer János** tulajdonosnál, **Bátaszéken.**

Szőlőoltvány!

Régi szőlők hiányainak pótlására 2 éves gyökerű száza **20 K**
 Gyökeres fásoltvány ezre **180** >
 > szépséghibával > **90** >
 > zöldoltvány > **160** >
 Sima > **90** >
 Gyökeres riparia portalis vastag > **32** >
 > 2 éves > **40** >
 Sima riparia portalis > **18** >
 > vékony > **8** >
 Gyökeres hazai nemes vessző > **30** >
 Sima > **10** >
 40 legjobb fajban, teljes jótállással, azon kötelezettséggel, hogy ha a küldött anyag meg nem felel, azt visszaveszem s a pénzt visszaadom.
Árjegyzék ingyen. Le van benne írva a Csodaszőlő, Pozsonyi fehér, Muscat Ottonel, Csabagyöngye. — Hegyi borok eladása.

Borárak:

Gyöngyösi siller Hl. **32 K**
 Visontai **36** >
 Gyöngyösi fehér asztali **34** >
 > pecsenye **38** >
 Visontai Rizling **44** >
 > Muskotály **70** >
 > vörös bikavér **70** >

Székely I. József

Gyöngyös,
Szent Urbán templom.

Hirdetmény.

Högyész község előljárósága közhirrre teszi, hogy a község tulajdonát képező, **hengerszékkel** berendezett **felülcsapó egykerékű**

vizimalom

esetleg a berendezés és az épület is külön-külön **1909. évi július hó 30-án délelőtt 9 órakor Högyész** község házában nyilvános árverésen örökáron eladatik.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában betekintheők.

Kelt Högyészen, 1909. évi július hó 12-én.

Högyészi előljáróság.

FRITZ L. GYULA

vas, szerszám, gazdasági és varrógép üzlete
SZEKSZÁRDON.

Ajánlja az összes vasárukat, ugymint: **rudvasakat, tengelyeket, vadászfegyvereket** és valódi **Browning revolvereket és vadászati cikkeket.** Elsőrendű **gép-szijakat** mindenféle gépekhez és minden méretben, valamint **cséplő-gépekhez szükséges összes :: gépjavitási cikkeket. ::**

Ajánlja továbbá a legkiválóbb minőségű különféle **varrógépeket** a legmesszebb menő teljes jótállással és részletfizetésre is; Mabilrendszerű **borsajtókat** és **szőlőzúzókat, gépolajat és tolvóta zart, valódi szagtalan kátrány és fedellemezeket,** gyári áron és **feltétlen pontos :: kiszolgálás mellett. ::**

Csak szakértő kereskedőtől vásárolhatunk előnyösen!

A Styria- és Demokrata kerékpárok

Két évi jótállás!

az elsők között is elsők.

Két évi jótállás!

Az összes alkatrészekből, acetylén-lámpákból, csengők, kúrtók stb. felszerelési tárgyakkól és a legjobb minőségű kerékpárgummiakból állandó, nagyválasztékú raktár.

Jó minőség! Olcsó árak!

Árjegyzék ingyen.

Nagy javító műhelyünkben mindenféle munkát olcsón és pontosan készítünk.

Puch-motorkerékpárok és automobilon tolnamegyei képviselői. — Használt kerékpárokat becserélünk.

Kedvező részletfizetések!

Az eredeti AFRANA és WETTINA

varró- és műhímzőgépek a legtökéletesebb gyártmányok.

Singer családi, karikahajós, Central-Bobbin és iparos varrógépeink körforgó szerkezettel, a legújításabbak miatt is minden varrógépért 10 évi kezességet vállalunk.

Kedvező fizetési feltételek.

Nagy varrógép- és kerékpárjavító műhely.

Használt varrógépeket becserélünk.

Alkatrészek az összes rendszerű varrógépekhez. — **Szakértő műgépészünket kívánatra bárhova vidékre is kiküldjük.**

Tolnamegye legnagyobb gépraktára.

Tökéletes

Beszélőgépek (Grammophonok)

éshanglemezek, a legjobb felvételek, nagy választékban, részletfizetésre is

MÜLLER TESTVÉREK

varrógép-, kerékpár- és gazdasági gépek raktárában

Szekszárd, Kaszinó-bazár.